

VELKOMMEN TIL SPORENE PÅ SKOVSGAARD - PÅØ ENGE

Engsporet er et af de fem spor, der fører gennem det smukke herregårdslandskab på Danmarks Naturfunds økologiske gods Skovsgaard på Langeland. Sporet starter ved P-pladsen ved stranden for enden af Kågårdsvej. Turen er ca. 3 km. og markeret med gule trekanter. Rigtig god tur!

1 TIDLIGERE SØ

Påø enge er på ialt 67 hektar, hvoraf Skovsgaard ejer de nordlige 37 hektar. Engen har for nogle tusinde år siden været en sø, der mod nord og vest omsluttede Påø. Aflejring af plantemateriale har fyldt søen op, sådan at der under græstæppet nu er et tørvelag på 2-3 meter. I begyndelsen af 1800-tallet blev der gravet et system af grøfter på engen, derved blev den så tør, at den kunne bære græssende kreaturer. Fra maj til oktober afgræsses engene af økologiske drægtige kvier. Denne afgræsning er vigtig for engens plante- og dyreliv. En lang række plante- og dyrearter er tilpasset de lysåbne, fugtige og næringsrige enge. Smukkeste er engene i maj-juni, hvor engkabbelejer, ranunkler og gøgeurter blomstrer. Fugle nyder også godt af, at der i engene er både føde og redepladser. Viber, strandskader, rødben, gråender og dobbeltbekkasiner er nogle af de arter, der er faste ynglefugle.



2 PÅØBÆK

Påøbækken afvander ca. 2000 ha landbrugsjord. Fra Påøbækken løber vandet frit ud i Langelandsbæltet. Slusen forhindrer, at saltvand fra havet kommer ind på engene. Om vinteren, når der er høj vandstand i Langelandsbæltet, løber vandet fra engene ikke ud i havet. Det giver gode betingelser for gæs og andre rastende fugle.

3 KRIGSFANGER PÅ SKOVSGAARD

Mindstestenen ved grusvejen fortæller om en dramatisk begivenhed, der fandt sted d. 4. maj 1945: Ved fire-tiden om eftermiddagen grundstødte en kæmpe flydedok ud for Påø strand. Ombord var 1.500 russiske og franske krigsfanger samt deres tyske vagter. Russerne kom til Rudkøbing medens franskmændene blev indkvarteret på

Skovsgaard. De menige fanger fik ophold i tærskeladen, og officererne blev indkvarteret i hovedbygningen. I kælderens blev der indrettet sygestue. Den 5. maj vajede Trikoloren sammen med Dannebrog på Skovsgaards flagstang.

4 UDLEJNINGSEJENDOMME

Kågården nord for Påø enge og Påøgård og Lundstedet syd for engene hører under Skovsgaard. Kågården udlejes som helårsbeboelse. Påøgård og Lundstedet anvendes til ferieudlejning.

5 PÅØBJERG

Det 19 m høje Påøbjerg er en af Langelands mere end 1.000 hatbakker. De er dannet i slutningen af sidste istid, hvor der i israndens huller og sprækker blev aflejret sand og grus. Da isen smeltede stod det aflejrede materiale tilbage som små kupler oven på en ellers temmelig flad moræneflade. Den aflange forhøjning, der udgør toppen af Påøbjerg, har sin oprindelse i en vindmølle, der i 30'erne stod på bakketoppen. Fra toppen af Påøbjerg ser man ud over Langelandsbæltet til det flade Lolland. I klart vejr kan man tydeligt se Nakskov. Påø blev opdyrket og beboet i 1800-tallet. Før var den et sammenhængende overdrev. Ét område blev ikke

opdyrket og er siden sprunget i skov - det er Påøskov, der ligger bag Påøgård. De gamle ege i skoven har haft deres barndom på det tidligere overdrev. Skoven henligger nu som urørt skov til glæde for skovens dyreliv.

6 STRØSTEN

På engen ligger hist og her nogle meget store sten, der har ligget her siden istiden. Sådanne sten kaldes »strøsten«, fordi isen har efterladt dem på tilfældige steder.

7 KLOKKEFRØER

Det lille vandhul er blevet restaureret i midten af 90'erne. Det er nu levested for masser af smådyr, bl.a. springfrøer, grønne frøer – og klokkefrøer, som Fyns Amt har sat ud i flere af Skovsgaards vandhuller i et vellykket forsøg på at få klokkefrøen tilbage i den langelandske natur.



8 GRAVPLADS FRA VIKINGETIDEN

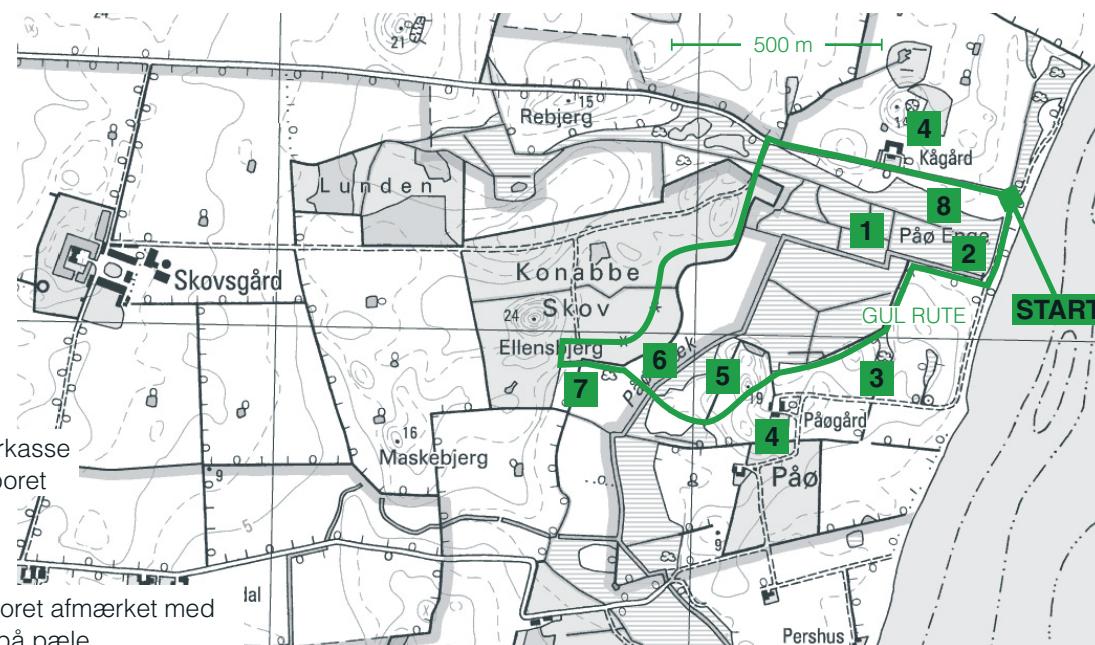
Kågårdsbakken har i vikingetiden været brugt som gravplads for datidens beboere. I alt er her fundet 95 grave, heraf to dobbeltgrave.



Se efter den gule folderkasse – her starter sporet



Ruten er på sporet afmærket med gule trekanter på pæle



ENGENS FLORA OG FAUNA



Engkabelleje

Kendes let på sine store kraftige gule blomster. Urten er almindelig over det meste af landet. Den vokser på fugtig jordbund i enge, ved søer, langs kildevæld og ellesumpe. I frisk tilstand indeholder den et skarpt smagende, giftigt stof, hvorfor den ikke ædes af kreaturerne.



Vandkarse

20-45 cm høj vandplante med hvide blomster. Vokser ved kildevæld, i moser, vandhuller, bække og åer. Bladene har en lidt bitter smag ligesom karse og kan sagtens spises. Blomstrer i maj-juni.



Rødben

Denne mellemstore vade-fugl med de lysende røde ben er både som ynglefugl og trækfugl en af de dominerende arter på de danske strandenge og vadeflader langs kysterne. Den sidder hyppigt på en hegnspæl eller andre udikingsposter i yngleområder og går på vingerne ved mindste tegn på fare. Har en vedvarende, højlydt advarselslyd ved ynglepladsen, *tjyp-tjyp-tjyp*.



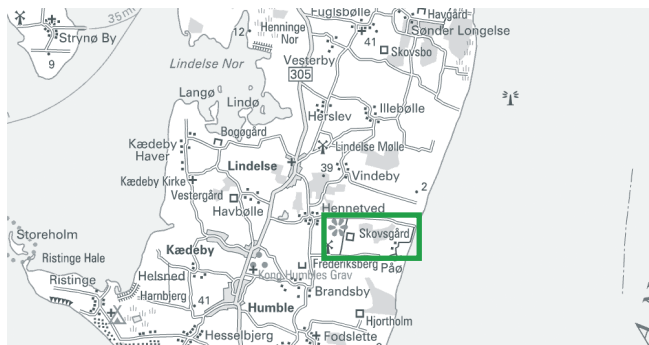
Gråand

Gråanden er vores største svømmeand, velkendt fra byernes parker. Den træffes over hele Danmark, hvor den yngler ved alle typer af søer, moser og åer. Er langt den mest udbredte and herhjemme. Hannen kendes let på det grønne hoved, det gulgrønne næb og den hvide halsring. Hunnen er brun og ligner andre svømmeænder, men har blå vingespejl.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Vej		Markvej
	Gul rute		

4 Henvi-
sning til forklaring



© Kort & Matrikelstyrelsen (G. 21-01)

Sporene ved Skovsgaard – Påø Enge ligger ca. 13 km syd for Rudkøbing. Fra Lindelse køres mod øst til Hennetved, hvorfra der er skiltning til Skovsgaard. Adresse: Kågårdsvej 12, Hennetved, 5900 Rudkøbing. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS-kordinater til startpunktet: 54.84615°, 10.78576°.



PRAKTISKE OPLYSNINGER

Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke pas-sagen. Bemærk at sporet ikke er egnet for gangbesværede.

SPØRG NATURVEJLEDEREN

Marianne Krag Petersen
Danmarks Naturfredningsforening
Telefon 62 57 26 66
E-mail: mkp@dn.dk

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet
Tekst: Marianne Krag Petersen · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axelortov 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK



SPOR0241 · Anette Larsen · 9/2005

Sporene ved Skovsgaard - Påø Enge

